

**Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця**

**Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University**

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ
МОЛОДІЖНИЙ ЖУРНАЛ**

THEORETICAL AND PRACTICAL EDITION

**UKRAINIAN SCIENTIFIC MEDICAL
YOUTH JOURNAL**

Supplement №3 (156) 2025

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891](477.411)(050)

Засновник:

Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця МОЗ України

Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.
(наказ МОН України 09.03.2016 №241)

Видання індексується

в Google Scholar, Index Copernicus,
WorldCat OCLC

Реєстраційне свідоцтво КВ № 17028-5798ПР.
Рекомендовано Вченою Радою НМУ
імені О. О. Богомольця
(протокол №10 від 24.06.2025 р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.
Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори,
а за зміст рекламних матеріалів – рекламодавці.
Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації
в даному виданні.

Адреса для кореспонденції:

Редакція Українського науково-медичного
молодіжного журналу,
науковий відділ НМУ,

бул. Т.Шевченка, 13, м.Київ, 01601

<http://mmj.nmuofficial.com>

E-mail: usmyj@ukr.net

Національний медичний університет
імені О.О.Богомольця

www.nmuofficial.com

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії:

Юрій Кучин

Головний редактор:

Сергій Земсков

Заступник головного редактора:

Павло Чернишов

Відповідальний секретар:

Анастасія Гринзовська

Редактор по науковій етиці:

Любов Петелицька

Редактор статистичних даних:

Віталій Гурьянов

Редактор контенту для соціальних мереж:

Анатолій Гринзовський

Літературний редактор:

Людмила Наумова,
Ярослава Демиденко

Секційні редактори:

Стоматологія

Ірина Логвиненко

Медицина

Володимир Мельник

Фармація, промислова фармація

Ірина Ніженковська

Педіатрія

Олександр Волосовець

Громадське здоров'я

Анна Благая

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Члени редакційної колегії:

Андрій Копчак, Владислав Маланчук, Денис Варивончик, Євгенія Бурлака, Жанна Полова, Ірина Журавель, Леся Беш, Микола Хайтович, Назарій Кобиляк, Олег Міщенко, Олег Яременко, Сергій Гичка, Сергій Омельчук, Юрій Захараш, Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Francesca Sampogna (Rome, Italy), Francoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj, Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany).

ISSN 2786-6661 eISSN 2786-667X

Founder:

Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

The Journal is included in the list of professional publications in Medical and pharmaceutical Sciences
(order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)

Journal's indexing:

Google Scholar, Index Copernicus,
WorldCat OCLC

Registration Certificate KB № 17028-5798IIP.
Recommended by the Academic Council
of the Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol №10 of 24.06.2025)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation
of the facts in the articles is held by authors,
and of the content of advertising material –
by advertisers.

Reprint is possible with consent
of the editorial board and reference.

Research materials accepted
for publishing must meet
the publication requirements of this edition.

Correspondence address:

Editorial board of the Ukrainian Scientific
Medical Youth Journal Research Department
of NMU,

13, T. Shevchenko blvd. Kyiv, 01601

<http://mmj.nmuofficial.com>

E-mail: usmyj@ukr.net

Bogomolets
National Medical University

www.nmuofficial.com

EXECUTIVE BOARD

Chairman Of The Editorial Board:

Iurii Kuchyn

Editor in Chief:

Sergii Zemskov

Deputy Editor-in-Chief:

Pavel Chernyshov

Executive Secretary:

Anastasiia Hrynzovska

Editor on scientific ethics:

Liubov Petelytska

Statistical Editor:

Vitaliy Gurianov

Social Media Editor:

Anatolii Hrynzovskiy

Language Editor:

Liudmyla Naumova,
Yaroslava Demydenko

Associate Editors:

Stomatology

Iryna Logvynenko

Medicine

Volodymyr Melnyk

Pharmacy, Industrial Pharmacy

Iryna Nizhenkovska

Pediatrics

Oleksandr Volosovets

Public Health

Anna Blagaia

EDITORIAL BOARD

Members of the Editorial Board:

Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Andrey Kopchak, Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Denis Varyvonchuk, Francesca Sampogna (Rome, Italy), Françoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Ievgeniia Burlaka, Iryna Zhuravel, Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lesya Besh, Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Nazariy Kobylak, Oleg Mishchenko, Oleg Yaremenko, Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj, Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Sergiy Omelchuk, Serhii Gychka, Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany) Vladyslav Malanchuk, Yuriy Zakharash, Zhanna Polova.

ЗМІСТ/CONTENTS

Сторінки/Pages

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТІВ 2025 РОКУ

17. 09. 2025

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Київ, Україна

..... 5

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
TO THE WORLD PATIENT SAFETY DAY 2025

September 17, 2025

Bogomolets National Medical University
Kyiv, Ukraine

..... 5

AUTHOR INDEX / АЛФАВІТНИЙ ЗМІСТ

..... 81

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТІВ 2025 РОКУ**

17 вересня 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КИЇВ, УКРАЇНА**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
TO THE WORLD PATIENT SAFETY DAY 2025**

September 17, 2025

**BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
KYIV, UKRAINE**

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, ДОРОГІ ДРУЗИ, СПІВІТЧИЗНИКИ.

Сьогодні ми маємо перший і, сподіваюся, не останній ювілей – 5 років поспіль ми зустрічаємося з вами з нагоди Всесвітнього дня безпеки пацієнтів, який відзначається в усьому світі під егідою ВООЗ. У нашій країні розуміння значущості цієї проблеми знайшло відображення в указі Президента України №648/2019 4 вересня 2019 року «Про День безпеки пацієнтів».

Те, що безпека пацієнтів є наріжним каменем надання медичної допомоги, не викликає сумнівів – першим рядком «під присягою перед лікарями Аполлоном, Асклепідом, Гігієєю та Панацеєю, беручи у свідки всіх богів та богинь» звучить «... режим своїм хворим приписувати задля їх блага, відповідно до моїх знань і мого розуміння, утримуючись від завдання їм будь-якої шкоди».

На визнання пріоритетності питання забезпечення безпеки пацієнтів в усьому світі 194 держави на 72-й сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я прийняли рішення проголосити 17 вересня Всесвітнім днем безпеки пацієнтів. Це одна із 11-ти офіційних глобальних кампаній. Щороку ВООЗ обирає тему, яка стане лозунгом і заклик до дій на наступні 365 днів. Тоді ж, у 2019 році була проведена глобальна кампанія на тему «Безпека пацієнтів – одна з пріоритетних задач в галузі охорони здоров'я в усьому світі» під лозунгом «Висловлюйтеся на підтримку безпеки пацієнтів!». Мета – закликати пацієнтів, медичних працівників, осіб, відповідальних за формування політики, студентів і викладачів університетів, дослідників, професійні об'єднання і надавачів послуг у охороні здоров'я висловитися на підтримку безпеки пацієнтів.

У 2020-му році світ зіштовхнувся з надзвичайним викликом, а охорона здоров'я переживала найбільшу кризу із забезпечення безпеки пацієнтів за всю історію – пандемією COVID-19. Системи охорони здоров'я працювали на межі можливого, а медики усіх країн, охоплених пандемією, виявилися під реальною загрозою власному життю. Кампанія була акцентована на важливому значенні безпеки медичних працівників і її взаємозв'язку з безпекою пацієнтів, забезпечення належного визнання самовідданої напруженої роботи медиків. ВООЗ закликала усі зацікавлені сторони «Висловлюватися на підтримку безпеки медпрацівників!».

Наступний, 2021 рік – тема, запропонована ВООЗ «Безпека при наданні допомоги матерям і новонародженим», девіз – «Час вжити термінових заходів для забезпечення безпечних і гідних пологів!». Цей рік став точкою відліку спільної ініціативи Національного медичного університету імені О.О. Богомольця та ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеєва НАМН України», яка об'єднала лікарів і дослідників у форматі Науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів 2021 року «Безпека пацієнтів: на шляху до національного плану дій», яка розглядала два блоки питань: «Безпека при наданні допомоги матерям і новонародженим», що відповідало темі Всесвітнього дня пацієнтів 2021, та «Епідеміологічні, гігієнічні, психологічні, правові та освітньо-наукові аспекти забезпечення безпеки пацієнтів». Але важливо, що в ході підготовки заходу здійснювалася широка розсилка Доповіді Генерального директора ВООЗ та посилання на проект глобального плану дій «Глобальні дії по забезпеченню безпеки пацієнтів на 2021-2030 р.р.», які містять пропозицію щодо створення національних планів дій з безпеки пацієнтів. Українськими фахівцями на той час вже була розроблена «Концепція стратегії попередження дефектів надання медичної допомоги у вітчизняній системі охорони здоров'я», що могла би стати основою національного плану дій з безпеки пацієнтів. На думку організаторів, окрім суто науково-практичних завдань, конференції можуть стати поштовхом до формування необхідного суспільного консенсусу щодо проблеми безпеки пацієнтів та сприяти впровадженню культури безпеки в національній охороні здоров'я.

Надалі, 2022–2024 роки стали часом надзвичайних випробувань країни і системи охорони здоров'я в умовах воєнної агресії проти України. Було важко, але ми вистояли – ініціатива 2021 року розвивалася і міцніла – відбувалися наші чергові конференції у глобальному тренді з проблеми безпеки пацієнтів, який формує ВООЗ.

2022 рік – новий імпульс для консолідації зусиль з виконання поставленої ВООЗ глобальної мети «Безпечно застосування лікарських препаратів». Гасло ВООЗ – «Ліки без шкоди», заклик до дій «Знати. Перевіряти. Запитувати.».

Для Всесвітнього дня безпеки пацієнтів 2023 року було вибрано тему «Підвищення ролі пацієнтів у безпечному наданні медичної допомоги». Гасло – «Більше уваги до думки пацієнтів!». Метою було спонукати зацікавлені сторони, включаючи пацієнтів, членів їх сімей, політиків, керівників органів охорони здоров'я, медичних пра-

цівників і асоціацій із захисту прав пацієнтів до спільної роботи задля підвищення безпеки медичної допомоги в усьому світі.

Минулого, 2024-го, року ВООЗ спрямувала нашу увагу на ключову роль правильної і сучасної діагностики – «Покращення діагностики для безпеки пацієнтів», а лозунгом до дій було «Не допускайте помилок, пам'ятайте про безпеку!».

Отже, сьогодні я вітаю вас із відкриттям традиційної V-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів 2025 року. ВООЗ пропонує тему «Безпечна допомога кожному новонародженому і кожній дитині» під лозунгом «Безпека пацієнтів від самого початку!». Такий вибір покликаний наголосити, що породілля та дитина – особливо вразливі при наданні медичної допомоги. В умовах воєнного стану та постійних атак на цивільну інфраструктуру вітчизняна система охорони здоров'я має залишатися у глобальних трендах, які формує ВООЗ та при цьому враховати власні надзвичайні виклики.

Організаційний комітет конференції пропонує наступні програмні питання:

- Парадигма безпечного лікарняного середовища: суть і право на існування.
- Безпека лікарняного середовища в умовах воєнних дій.
- Безпека пацієнта в акушерстві та гінекології, неонатології та педіатрії.
- Значення діагностики для забезпечення безпеки пацієнта.
- Роль пацієнтів у забезпеченні безпеки надання медичної допомоги.
- Безпека пацієнтів і якість надання медичної допомоги.
- Безпека та гігієна праці персоналу, виробничий травматизм і професійна захворюваність у медичній галузі.
- Сучасні стратегії та інструменти забезпечення безпечного лікарняного середовища.
- Питання безпеки пацієнтів у системі додипломної медичної та безперервної професійної освіти.
- Історія, стан та перспективи розвитку гігієни, як основи громадського здоров'я.
- Актуальні питання громадського здоров'я та профілактичної медицини.

Ювілейна конференція, як видно із приведеного переліку, стосується не лише безпеки пацієнта в акушерстві та гінекології, неонатології та педіатрії, а охоплює широке коло питань, поглиблене опрацювання яких дозволить нам, нашій медицині стати надійнішими, кращими, міцнішими.

Вистоїмо! До праці!

Юрій КУЧИН
ректор НМУ імені О.О. Богомольця
член-кореспондент НАМН України,
д. мед. н., професор

**ОРГКОМІТЕТ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТІВ 2025 РОКУ**

Голова оргкомітету	Кучин Ю.Л. – ректор НМУ імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор.
Співголова оргкомітету	Шкробанець І.Д. – директор ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», доктор медичних наук, професор (за згодою).
Співголова оргкомітету	Науменко О.М. – перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор.
Співголова оргкомітету	Земсков С.В. – проректор з наукової роботи та інновацій НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор.
Співголова оргкомітету	Яворовський О.П. – завідувач кафедри гігієни, безпеки праці та професійного здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор.
Члени оргкомітету:	Омельчук С.Т. – директор Інституту гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор. Скалецький Ю.М. – завідувач лабораторії безпекових стратегій ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», доктор медичних наук, професор (за згодою). Гринзовський А.М. – завідувач кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор. Брухно Р.П. – доцент кафедри гігієни, безпеки праці та професійного здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, доцент. Зінченко Т.О. – доцент кафедри гігієни, безпеки праці та професійного здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, доцент. Михайленко П.М. – старший науковий співробітник науково-організаційного відділу ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», кандидат біологічних наук (за згодою).

PRELIMINARY HYGIENIC ASSESSMENT OF THE AVAILABLE RANGE OF ANTISEPTICS AND DISINFECTANTS IN THE PHARMACY NETWORK OF KYIV

Blagaia Anna, Poliukhovich Oksana, Zinchenko Tetiana, Kondratiuk Mykola

Department of hygiene and ecology

Head of the department: Bardov V.G., corresponding member of NAMS of Ukraine, professor

Bogomolets National Medical University

Kyiv, Ukraine

Introduction. The COVID-19 pandemic and the subsequent full-scale invasion of the Russian Federation have highlighted the importance for the population in general and patients in particular of access to means for proper hand hygiene. Power outages and possible interruptions in the water supply due to air attacks create unfavourable conditions for cleaning hands of contamination through hygienic washing. A reasonable alternative under such conditions is the use of adequate antiseptic agents. At the same time, disinfectants are necessary to maintain the proper hygienic condition of surfaces in the human living environment.

Objective. Hygienic assessment of the available range of antiseptic and disinfectant agents in the pharmacies of the city of Kyiv with a special focus on antiseptics and the possibility of their use as antiseptic agents for hand hygiene.

Materials and methods. Data sets of the State Register of Medicinal Products of Ukraine (<http://www.drlz.com.ua/>), the State Register of Disinfectants (https://data.gov.ua/dataset/reestr_dezzasobiv_moz), Database of Medical Information Systems Connected to the Central Database (<https://ehealth.gov.ua/pidklyucheni-do-ehealth-mis/>), the State Enterprise «State Expert Center of the Ministry of Health of Ukraine» (<https://www.dec.gov.ua/>), the Compendium (<https://compendium.com.ua/uk/>) were used as materials. Research methods – hygienic, statistical, meta-analysis, quantitative and qualitative analysis.

Results. In accordance with the ATC Classification System (Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification system), the pharmacy network of Kyiv had drugs belonging to group D, rubricator D08A, sub-rubricators D08A C (biguanidines and amidines), D (boric acid preparations), F (nitrofurans derivatives), G (iodine preparations), J (quaternary ammonium compounds), X (other antiseptics and disinfectants). At the same time, in comparison with the ATC/DDD Index 2025 (WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology), it was established that there were no drugs based on D08AA Acridine derivatives, D08AB Aluminium agents, D08AE Phenol and derivatives, D08AH Quinoline derivatives, D08AK Mercurial products and D08AL Silver compounds.

By active ingredients, there were 57 basic products belonging to group D, of which group D08A C (biguanidines and amidines) was represented in 100% of pharmacies. The most widely available products in this group were those containing chlorhexidine. The second most available group was D08AX and, in particular, D08AX08. Products containing ethyl alcohol at a concentration of 70% were also available in 100% of pharmacies. The same situation is observed with ATX D08A X01 (hydrogen peroxide, 3%). At the same time, a shortage of alternative products containing other active ingredients, such as mectronium ethyl sulfate, was found, which was available only in 48.3% of pharmacies.

Conclusions. A preliminary hygienic assessment of the general situation regarding access to antiseptic and disinfectant products, as well as antiseptic products for hygienic hand treatment, revealed their sufficient availability. However, it was found that the entire spectrum of registered products is underrepresented, which requires further research into the reasons (social, economic, and educational determinants). At the same time, there is a need to conduct sanitary and educational work among the population on the correct use and selection of antiseptic products, as well as the features of their use and key aspects of hand hygiene.

Key words: Hand Hygiene; Anti-Infective Agents, Local; Disinfectants; Pharmacies

EPIDEMIOLOGICAL ASPECTS AND PREVENTION OF NICKEL-INDUCED CONTACT DERMATITIS IN THE CONTEXT OF PUBLIC HEALTH

Bohachova O.S., Havrashenko S.E.

Department of Hygiene and Ecology

Head of the Department: Zavgorodny I. V., Doctor of Medical sciences, professor

Kharkiv National Medical University

Kharkiv, Ukraine

Introduction. Allergic contact dermatitis is a common manifestation of delayed-type hypersensitivity reactions resulting from repeated skin contact with an allergen. Nickel is the most common cause of allergic contact dermatitis worldwide and the most common contact allergen, especially among young women. According to epidemiological studies,

the prevalence of nickel allergy in the European population is approximately 8-19% among adults and 8-10% among children and adolescents, with a significant prevalence among women. At least 1.1 million children in the United States are estimated to be sensitised to nickel. The widespread use of nickel-containing materials in the home significantly increases the population's sensitisation risk. Despite regulatory documents limiting nickel content in consumer goods, there is a lack of public awareness in Ukraine about the sources of exposure and methods of preventing nickel-induced dermatitis.

Aim. To assess the level of awareness of young people about allergic contact dermatitis associated with nickel, to determine the prevalence of clinical manifestations after contact with metal objects and to establish the need for preventive measures.

Materials and methods. In April-May 2025, a cross-sectional survey of 40 Kharkiv National Medical University students aged 18 to 25 years was conducted. The survey was conducted online using the Google Forms platform (by Order No. 58-adm. «On the organisation of social research by higher education students at the Department of Hygiene and Ecology» of 04.02.2025). The questionnaire included questions about the clinical manifestations of contact dermatitis, the frequency of use of nickel-containing items, the level of knowledge about the allergenic properties of nickel, and behavioural characteristics associated with avoiding contact with metals. The data was analysed using descriptive statistics and Microsoft Excel software.

Results. Nickel is a transition metal widely used in the production of alloys, including stainless steel. Its ions can penetrate the stratum corneum of the epidermis, inducing a sensitisation process. In sensitised individuals, even minimal nickel concentrations can trigger an allergic reaction. The survey showed that 7.5% of students reported developing symptoms typical of contact dermatitis, including erythema, itching and papular rashes, after wearing jewellery or prolonged contact with metal objects. The most common sources of exposure were earrings, chains, rings, bracelets and mobile phones. Current research shows that the risk of developing a nickel allergy ranges from 10% to 20% among women who traditionally wear more jewellery. At the same time, this figure is much lower among men, at around 2-5%. Clinical manifestations include erythema, induration, plaque peeling, vesicles, bullae and oedema in the acute phase. Only 32.5% of respondents knew of their nickel allergy before the survey, and only 22.5% reported deliberately avoiding contact with metal objects. It was found that 62.5% of respondents were unaware of the official recognition of nickel as an allergen in dermatological practice. Among those with symptoms, only 2.5% were diagnosed with nickel allergy, while the rest suspected this pathology or did not seek medical attention. In 22.5% of cases, respondents used topical agents without consulting a dermatologist, which creates a risk of chronicity of the pathological process or the development of contact sensitisation to medications.

Conclusions. The study revealed insufficient awareness among students about allergic contact dermatitis caused by nickel. In the presence of clinical manifestations in 7.5% of respondents, only one respondent correctly identified nickel as an etiological factor of the disease. The data obtained indicate the need to develop and implement information and educational programmes to develop competencies in recognising and preventing nickel-induced contact dermatitis among young people.

Key words: dermatitis, allergic contact; nickel; primary prevention; health education; environmental exposure.

THE RELEVANCE OF THE PROBLEM OF VIOLENCE AGAINST HEALTHCARE WORKERS: INTERNATIONAL AND NATIONAL CONTEXT

^{1,2} Brukhno R.P., ¹ Yavorovsky O.P., ³ Skaletsky Yu.M., ¹ Naumenko O.M.,

¹ Zinchenko T.O.

¹ Bohomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine

² State Institution «Kundiiev Institute of Occupational Health of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine», Kyiv, Ukraine

³ State Institution «O.M. Marzeiev Institute for Public Health of the NAMS of Ukraine» Kyiv, Ukraine

Introduction. The issue of aggressive behavior toward healthcare workers remains highly relevant on a global scale and requires urgent, comprehensive intervention.

Aim. To analyze the prevalence of occupational injuries in healthcare institutions caused by acts of aggression directed toward medical personnel.

Materials and methods. The study utilized data from the World Health Organization (WHO), the State Labor Service of Ukraine, the State Statistics Service of Ukraine, and thematic scientific publications. Research methods included bibliosemantic analysis, systems analysis, and mathematical methods (relative indicators).

Results. According to the World Health Organization (WHO), between 8% and 38% of healthcare workers experience physical violence during their professional careers. In certain regions, the situation is considerably more severe.